

РЕШЕНИЕ

№ 23

гр. Благоевград, 13.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на осми ноември през две
хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Надя Узунова

Членове: Миглена Йовкова
Габриела Тричкова

при участието на секретаря Анастасия Фотева
като разгледа докладваното от Надя Узунова Въззивно гражданско дело №
20221200500646 по описа за 2022 година

Производството пред БлОС е образувано по въззивна жалба на „Л.-Ем“,
ЕООД против решение № 111/10.3.2022 г. по гр.д. № 1490/2020 г. на РС-
Благоевград.

Жалбоподателят сочи, че при натоварването на стоката В.Т. не
имало никакви забележки относно състоянието на превозваната стока, видно
от кл. 18 на международната ЧМР товарителница. Съгласно чл. § 2 от
Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки
/ЧМР Конвенцията/ при невписване в товарителницата на мотивирани
възражения от превозвача, се презумира, че стоката и опаковката ѝ са били в
добро състояние по време на приемането ѝ за превоз от превозвача. Соци, че
незаконосъобразно РС е кредитирал показанията на св. Н. Безински, които
противоречат на останалите събрани документи по делото. Посочва, че
свидетелят при разпита си поне три пъти е посочил, че при натоварването на
стоката температурата навън е била около 20 градуса; както и че през 2 часа е
свалял градусите с 2 градуса по целзий. Термолентата обаче показва друго, че
температурата в хладилния камион е варирила ту надолу, ту нагоре.

Показанията му доказват по-скоро твърденията на „Л.“, че В.Т.

не е изпълнил точно договора между страните във връзка със зададения температурен режим, който според заявката е 3-8 градуса. Ищецът е бил длъжен да се увери, че преди натоварването температурата вътре в товарното помещение на превозното средство съответства на заявката. Заключават, че от променяния се температурен режим с резки пикове и спадове по време на транспортирането на стоката, тя се е развалила.

Дори да се приеме, че температурният режим между 0-2 градуса, посочен в ЧМР-то е вписан от получателя на стоката, то В.Т. няма аргументи и доказателства за спазването на температурния режим от заявката.

В изготвения доклад от Агенция „Л.“ са отразени за установени следните факти: че стоката е натоварена на 30.3.2019 г. и температурата на превозване би трябвало да бъде между 0 и 2 градуса; че камионът е пристигнал на местоназначението на 2.4.2019 г., когато се установило, че превозната стока е в увредено състояние, че температурата на стоката при пристигането ѝ е била 16 градуса; че от записите на термографа, предоставени от водача на камиона се установявало, че от датата на товаране – 30.3.2019 г. до датата на доставка на 3.4.2019 г. температурата на превоза се поддържала от 3 до 10 градуса с часови пикове до 16 градуса. Подчертава жалбоподателя като важно несъобразено от РС обстоятелство, че за извода в доклада на аварийния комисар за причината за увреждането на стоката, че уврежданията са от преди извършване на превоза се изискват специализирани знания, каквито не е ясно дали изготвилите доклада са имали.

Освен това според обжалваното решение правната квалификация на иска е по чл. 79, ал. 1 пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 367, ал. 1 и чл. 372, ал. 1 ТЗ, която правна квалификация, жалбоподателят счита за неправилна.

За процесните отношения, които са с международен характер, предвид разликата в мястото на приемане на стоката и доставянето ѝ - намира приложение ЧМР Конвенцията.

В.Т. няма право на възнаграждение, тъй като не е изпълнил задълженията си по договора. Изрично е уговорено плащането да се дължи в 20 дневен срок от получаване на оригинална фактура плюс 2 оригинала на ЧМР-то, надлежно подписани и подпечатани от получателя без забележки. Тези документи Л. не е получило. Фактура 241/25.10.2019 г. е връчена на

Е.Ц., служител на Л., но тя няма представителна власт от името на дружеството. Не могат да се предявяват покани за плащане на лица без представителна власт.

Възражението им за давност е отхвърлено от РС по неясни от решението причини с единствен аргумент, че на 16.10.2019 г. е връчена фактура 241/25.10.2019 г. /издадена преди да е получена/, който обаче аргумент е неотносим за възражението за погасителна давност.

Абсурдно е, според жалбоподателя да се приеме, че едногодишния давностен срок тече от издаване на фактурата, след като издаването ѝ е по волята на кредитора, защото по този начин давността може да не тече и 10 години след извършване на превоза, или никога. Затова в случай че съдът установи, че В.Т. има вземане от Л., то това вземане е погасено по давност съгл. чл. 32, ал. 1, б. „в.“ от ЧМР Конвенцията. Сочи, че според константната съдебна практика вземането за превозна цена /навло/ се погасява в едногодишен давностен срок, който започва да тече след изтичането на тримесечния срок от сключване на превозния договор.

Ако съдът не уважи възраженията им за недължимост на превозната цена и/или, че вземането за нея е погасено по давност, то следва да се извърши прихващане, което РС не е сторил с вземането им за неустойка и за обезщетение от развалената стока, за което в жалбата са изложени конкретни съображения. Ето защо моли решението да се отмени и се постанови отхвърляне на иска. Представя писмена защита.

Въззиваемият оспорва жалбата като неоснователна. Посочва, че от писмо с изх. № 28160-1/18.6.2021 г., изд. от ТД на НАП, Варна, офис Русе се установява, че при извършване на проверка на преминаващото през ГКПП превозно средство е изготвен протокол, в който са вписани данни от представените документи за стоката в т.ч. и товарителници и което писмо е придружено с товарителницата, в която клетки 13 „указания на изпращача“ и 19 „Специални споразумения между изпращача и превозвача“ - не са попълнени. Следователно изпращачът /румънската фирма/ не е дал указания към превозвача /ищеца/ за условията, при които да се транспортира стоката. Тези условия в клетките 13 и 19, че „товарът е развален, поникнал е кромидът / не се чете/, температура/ не се чете/ и съотв. 0-2 градуса, са вписани от получателя при доставката на стоката. Затова и оплакванията, че превозвачът

е отговорен за развалената стока, не се подкрепят от приетата по делото ЧМР товарителница, изпратена от НАП.

Според въззиваемия останалите доводи на жалбоподателя се отнасят до направеното от него възражение за прихващане със стойността на стоката. Възражението обаче е неоснователно, защото Л. не е претърпял имуществената вреда т.е. той не е активно материалноправно легитимиран да предяви против превозвача иск за повреда на товара. Дори и да се счете че има материалноправна легитимация за такъв иск, то същият е погасен по давност, тъй като срокът тече от доставянето на стоката. По давност е погасено и вземането му за неустойка, с което вземане също е поискано извършване на прихващане.

Посочва, че несъстоятелно е позоваването в жалбата, за невъзразяване от превозвача, че стоката е повредена, тъй като като превозвач той не би могъл да знае каква трябва да е състоянието на стоката, в случая на кромида, който превозва.

Според въззиваемия причина за повредата на стоката е посочената в доклада на Агенция Л., според който уврежданията на товара не се дължат на неспазен температурен режим по време на превоза, а е с произход преди превоза.

Изложени са аргументи за неоснователност на възражението за погасяване на вземането за превозната цена по давност. Изтъкнато е, че е издадена фактура № 241/15.10.2019 г., връчена на ответника на 16.10.2019 г., от когото срокът от 20 дни, след изтичане на който е уговорено плащането - е изтекъл на 6.11.2019 г., от когото е настъпил падежа на вземането. От тогава едногодишния срок за предявяване на иска, който е предявен на - 13.8.2020 г. не е изтекъл. Тезата на насрещната страна, че давността тече от датата на сключване на превозния договор, а не от датата на изискуемостта на вземането за превозно възнаграждение противоречи на основен правен принцип, според който давност не тече, по време, в което едно вземане не е изискуемо. До издаването на фактурата е водена между страните кореспонденция, с която от възложителя на превоза е канен да определи превозното възнаграждение, което той така и не е сторил.

По отношение на уговорката за плащането на превозната цена е застъпена теза за нейната нищожност, поради противоречието ѝ на добрите

направи и закона. В подкрепа на тезата си посочва, че превозвачът не е виновен за развалянето на стоката, като поставеното в договора като условия за плащане на навлото - липсата на забележки от получател на стоката, без детайли за това за какви забележки става въпрос и за тяхната основателност, противоречало на разпоредбите на Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки. Затова моли решението да се потвърди. Представя писмена защита.

БлОС счита жалбата за допустима. Подадена е от лице с правен интерес, срещу подлежащ на атакуване съдебен акт, в предвидения в закона срок за неговото обжалване.

Постановеното решение, предмет на въззивното обжалване е допустимо и валидно.

За преценка на доводите на страните в жалбата и отговора по същата, въз основа на закона и събраните доказателства, БлОС счита следното:

От събраните по делото доказателства се установява, че между страните на 29.03.2019 г. е сключен договор за превоз, с който ответникът – „Л.-Ем“, ЕООД е възложил на ищеца – „В.Ю.Т.“, ООД /понастоящем с наименование и правноорганизационна форма „В.Т.“, ЕООД/ да извърши превоз на стоки – кромид/арпаджик от Румъния, гр. Б. до Гърция, гр. П.. Установи се по делото, че получателят на стоката е отказал да я получи като в клетка 6 от международната товарителница /ЧМР-то/ е отбелязал, че стоката се е развалила поради лошо функциониране на хладилника, който трябвало да работи на температура 0-2 градуса, както е описано в ЧМР № 29 и поради тази причина не могат да получат стоката и само за да освободят камиона ще я разтоварят.

В клетка 13 от ЧМР-то е отразено, че товарът е развален, тъй като кромидът е поникнал.

При доставяне на стоката, ЗК „Уника“, с която превозвачът е имал сключен договор за застраховка на товари - е сезирала Агенция „Л.“ в гр. П., Гърция, служители на която са извършили оглед на стоката на 3.4.2019 г. като в изготвения от тях доклад за извършен оглед № С/034/19 са посочили като причина за нанесените и описани щети - състоянието на стоката преди

натоварването ѝ. Изрично в доклада е отразено, че естеството и степента на щетите, претърпени във връзка със сравнително малкия период на транзит, са настъпили в периода преди извършване на самата доставка; както и че влошаването, отнасящо се до пратката пресен лук - не може да се дължи на условията на превоз в ремаркетото, като по-вероятно да се дължи на състоянието на стоката преди началото на планирания автомобилен транспорт от Румъния до Гърция. В доклада е посочено, че записите на термографа, предоставени им от водача, показват, че от датата на товаране – 30.3.2019 г. до датата на доставка на 3.4.2019 г. температурата на превоза се е поддържала от 3 до 10 градуса, с часови пикове до 16 градуса.

Според ответника ищецът не е изпълнил задълженията си по превозния договор, поради което не му дължи уговореното възнаграждение. От договорките им плащането се дължи в 20 дневен срок от получаване на оригинална фактура + 2 оригинала на ЧМР, надлежно подписани и подпечатани от получателя без забележки. В случая превозвачът не му е предоставил тези документи.

Поддържа, че причина за разваляне на стоката и неприемането ѝ от получателя е посочена в ЧМР товарителницата, която е подписана и подпечатана от ищеца, и тя е лошо функциониране на хладилника, който трябвало да работи на температура 0-2 градуса.

От свидетелските показания на шофьора, според съда се установява, че отбелязаното „0- 2 С“ в клетка от ЧМР „Специални споразумения между изпращача и превозвача“, е сторено от получателя на стоката при доставянето ѝ. Аргумент за извършеното вписване от получателя е и представения с писмо изх. № 28160-1/18.6.2021 г., изд. от ТД на НАП, Варна, офис Русе - протокол, изготвен при извършване на проверка на преминаващото през ГКПП превозно средство, в който са вписани данни от представените документи за стоката в т.ч. и от товарителницата, което писмо е придружено и със самата товарителница, от която е видно, че клетки 13 „указания на изпращача“ и 19 „Специални споразумения между изпращача и превозвача“ - не са попълнени. Следователно логично е попълването на тези клетки да е станало от получателя на стоката при доставянето ѝ, каквото е твърдението на ищеца.

От термографа се установява, че стоката не винаги е

превозвана при границите на температурата според заявката +3+8 § + 3 +4С, а е достигала и до 16 градуса. За температурата, при която стоката е превозвана се съдържат констатации, въз основа на данните от термографа - и в изготвения доклад от Агенция „Л.“ в гр. П., Гърция.

Въз основа на изложеното БлОС прави следните правни изводи:

Българският съд съгл. чл. 31, § 1, т. „а“ от Конвенция ТИР е компетентен да се произнесе по спора, тъй като седалището на ответника, който е сключил превозния договор е РБългария.

Правно основание на иска е чл. 372, ал. 2 от ТЗ във вр. с чл. 1 във вр. с чл. 4 и чл. 6, § 2, б. „и“ от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки. Според чл. 1 Конвенцията се прилага за всеки договор за автомобилен превоз на стоки с превозни средства срещу заплащане, когато място на приемане на стоката за превоз и предвиденото място за доставянето ѝ, така като са посочени в договора, се намират в две различни държави, от които поне една е договаряща страна. От съдържанието на цитираната разпоредба очевидно е, че Конвенцията е приложима за процесния случай, предвид договорения превоз на стоки от Румъния до Гърция. От съдържанието на договора за превоз, в който според чл.6, § 2, б. „и“ от Конвенцията като разноски, свързани с превоза е уточнено с изричното посочване, че включват и превозната цена, според БлОС означава възможност за търсене на същата при неизпълнение. Задължението за заплащане на превозвача на възнаграждение за извършения от него превоз /навлото/ е закрепено и в чл. 372, ал. 2 от ТЗ. Изрично по въпроса за приложимия закон в хипотеза като настоящата - при наличие на условията, посочени в чл. 1, § 1 от Конвенция международна товарителница, че тя се прилага за уреждане на отношенията между страните по превозния договор и е източник на правно уреждане на договора за международен автомобилен транспорт е Р. 955/28.5.2001 г. по гр.д. № 2165/2000 г. на ВКС; както и Р. 143/12.5.2016 г. на ВКС по т.д.1234/2014 г., в което е акцентирано, че нормите от Конвенцията като специални норми имат приоритетно действие спрямо нормите на вътрешното право.

Установи се по делото, че ищецът в изпълнение на сключения с ответника договор за международен автомобилен превоз, е извършил превоз

на процесната стока от Румъния до Гърция, за който е оформена международна товарителница, като обаче получателят е отказал получаването на стоката поради повреда.

Ответникът заради повредата на стоката е отказал плащането на договореното възнаграждение, тъй като счита, че повредата ѝ се дължи на неспазени от превозвача условия от заявката за нейното превозване.

По делото ищецът не доказва, че стоката е превозил съобразно зададените му със заявката от ответника специални условия по отношение на температурния режим, при който тя е следвало да се превози. Следователно не се установи по несъмнен и категоричен начин твърдението на ищеца за повредата на стоката при получаването ѝ да се дължи на състоянието ѝ от преди да се натовари. Докладът на Агенция „Л.“ също не е основание за друг извод, тъй като в него причината - уврежданията да са от преди извършване на превоза, се сочи за вероятна, т.е. не се доказва по категоричен начин, че заради нея, а не заради неспазената температура при превозване - се дължи състоянието на стоката при получаването ѝ. Няма и доказателства сочената причина да е направена от лица, които имат специални знания, каквито очевидно са необходими.

Превозвачът е отговорен за точното изпълнение на договора т.е. за изпълнение на превоза според условията, за които се е задължил. Освен това превозвачът съгл. чл. 23, § 1 и 4 от ЧМР Конвенцията дължи при цялостна или частична липса/повреда, освен обезщетение според стойността на стоката, така и връщане на превозната цена /изцяло или пропорционално при частична липса/, от което е логично да се заключи, че за възложителя на превоза, като страна по превозното правоотношение да произтича възможността при претенция на превозвача срещу него за заплащане на превозната цена да прави възражения за повреда на стоката по време на превоза ѝ.

В случая се установи, че превозвачът не е спазил тези условия, поради което на същият не се дължи възнаграждение за превоза. Затова иска неправилно е уважен от РС, поради което решението следва да се отмени и се постанови отхвърляне на иска.

Дори да се счете, че възнаграждението е дължимо, то се установява, че иска за вземането за него е погасен по давност, което е

самостоятелно основание също за отхвърляне на иска. Според чл. 32, § 1, б. „а“, „б“ и „в“ от Конвенцията ЧМР исковете свързани с превози, подчинени на тази Конвенция се погасяват с изтичането на едногодишен давностен срок като давностният срок тече: по б. „а“ в случай на частична липса, повреда или забава – от деня, в който стоката е била доставена; по б. „б“ в случай на цялостна липса – от 30-ия ден след изтичане на уговорения срок, а ако не е бил уговорен такъв от 60-ия ден от деня на приемане на стоката за превоз от превовача; и по б. „в“ във всички други случаи - от изтичане на тримесечния срок от датата на сключване на превозния договор. От тези разпоредби е видно, че три месеца от сключване на 29.3.2019 г. на процесния договор са изтекли на 30.6.2019 г., при съобразяване на посоченото в чл. 32 от Конвенцията, че денят за начало на давностните срокове не е включен в тях, от когато в продължение на една година до 30.6.2020 г. иск не е предявен; същия е предявен след това на 13.08.2020 г. Следователно иска е погасен по давност.

Абсолютно несъстоятелно се застъпва, че вземането е изискуемо от от получаване от ответника на фактурата, издадена от ищеца превозвач за сумата за възнаграждението. Видно от договора е, че страните са уговорили за ден на плащане след изтичане на 20 дни след издаване на фактура плюс 2 оригинала на ЧМР-то, надлежно подписани и подпечатани от получателя без забележки В случая очевидно, че този уговорен начин на плащане е станал невъзможен поради неполучаване на стоката от получателя, предвид вписаните от него причини за неполучаването ѝ в ЧМР товарителницата.

Ето защо следва да се приеме, че срокът тече според законовите положения, уредени в чл. 32 от Конвенцията ЧМР.

Неоснователно се свързва от въззиваемия /ищец по делото/ изискуемостта на вземането с получаване на издадената от самия него като превозвач фактура № 241/25.10.2019 г. за възнаграждението от ответника, защото по арг. от разпоредбата на чл. 32 Конвенцията ЧМР, с която разпоредба изискуемостта е свързана с визирания в нея начален ден/дата, от които започва да тече давностния срок, такова условие не е предвидено, а и страните не са уговорили настъпването на изискуемостта само и единствено от факта на получаване на фактура. Видно е, че са уговорили и от факт, който не е осъществен – представяне на 2 оригинала на ЧМР-то, надлежно

подписани и подпечатани от получателя без забележки. Решение № 62/25.1.2022 г. на ВКС по гр.д. № 891/2001 г., на което се позовава В.Т.“, ЕООД е в обратна насока на застъпената от него теза. Видно е, че ВКС изрично в решението е постановил, че ако не е уговорен друг срок за плащане се дължи превозното възнаграждение при сключването на договора, от когато товародателя изпада в забава и без да е получил покана за изпълнение на задължението; както и че от сключване на превозния договор тече и погасителната давност на вземането за превозно възнаграждение.

Направено е възражение от ищеца за нищожност договора в частта досежно условието за плащане на навлото, тъй като противоречало на разпоредбите на Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки. Насрещната страна е възразила, че без тази уговорка договора не биха сключили.

В случая според съда е без значение направеното възражение за нищожност на уговорката досежно плащането, защото и при приемане нищожността на същите, следва да намери приложение закона т.е. чл. 32 от Конвенцията, който съдът счита за приложим като го е приложил, предвид невъзможността за изпълнение на част от уговорката за плащане - за представяне на всички документи.

По изложените съображения БлОС счита, че иска следва да се отхвърли и поради погасяването му по давност.

С оглед изхода на делото на основание чл. 78, ал. 1 и 3 от ГПК на жалбоподателя се дължат направените от него разноси пред двете съдебни инстанции, които възлизат на 1 660,95 лв., от тях 900 лв. – за пред РС и 760,95 лв. - пред БлОС, за плащането, на които въззиваемият следва да се осъди.

Водим от изложеното и на основание чл.271, ал. 1 от ГПК и чл. 372, ал. 2 от ТЗ във вр. с чл. 1 във вр. с чл. 4 и чл. 6, § 2, б. „и“ от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки, БлОС

РЕШИ:

Отменя решение № 111/10.3.2022 г. по гр.д. № 1490/2020 г. на РС-Благоевград

и вместо това постановява:

Отхвърля като неоснователен предявения иск от „В.Т.“, ЕООД, /с предходно наименование “В.Ю.Т.“, ООД/, с ЕИК 204376404, представлявано от управителя В.Н.Б. против „Л. –ЕМ“, ЕООД, с ЕИК 203938979, представлявано от Й.М.К. за заплащане на сумата от 3 276 лв., представляваща размера на превозното възнаграждение по сключен помежду тях на 29.03.2019 г. договор за превоз на товар по маршрут с дата и час на товарене на 30.03.2019 г., 14:00 ч. в товарен пункт - гр. Б., Румъния и разтоварен адрес гр. П., Гърция, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на иска – 13.8.2020 г. до окончателното й заплащане.

Осъжда В.Т.“, ЕООД, /с предходно наименование “В.Ю.Т.“, ООД/, с ЕИК 204376404, представлявано от управителя В.Н.Б. да заплати на „Л. –ЕМ“, ЕООД, с ЕИК 203938979, представлявано от Й.М.К. разноските по делото направени пред двете съдебни инстанции в размер на 1 660,95 лв.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____